

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 10 czerwca 2021 r. 10 czerwca
2021 r.

WI-III.431.11.2020.PO

**Pan
Edwin Mierzejewski
Wójt Gminy Troszyn
ul. Słowackiego 13
07-405 Troszyn**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), w związku z art. 18 ustawy z dnia 16 maja 2019 roku o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1123, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o Funduszu”, Piotr Oszako, inspektor wojewódzki w Oddziale Transportu Wydziału Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie - przewodniczący zespołu kontrolerów oraz Paulina Dziuba, inspektor wojewódzki w Oddziale Transportu Wydziału Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie - członek zespołu kontrolerów, przeprowadzili w dniach 20 października – 20 listopada 2020 roku kontrolę Gminy Troszyn, zwanej dalej „organizatorem publicznego transportu zbiorowego”.

Zakres kontroli obejmował:

1. sposób i terminowość wykonania zadania, na które została udzielona dopłata, mając na uwadze postanowienia umowy o dopłatę i umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
2. prawidłowość wyliczenia dopłaty pod względem zgodności z umową o dopłatę;
3. zgodność umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z wymogami przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym.

Kontrola obejmowała okres od 9 sierpnia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku.

I. Opis ustalonego stanu faktycznego.

W ramach ogłoszonego naboru wniosków o objęcie w 2019 r. dopłatą ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, Gmina Troszyn, występując jako organizator publicznego transportu zbiorowego, złożyła do Wojewody Mazowieckiego wniosek o objęcie dopłatą w roku budżetowym 2019 r., realizacji zadań własnych

organizatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przez dopłatę do ceny usługi.

Na podstawie pozytywnie rozpatrzonego wniosku, Wojewoda Mazowiecki reprezentowany przez I Wicewojewodę Mazowieckiego zawarł z Gminą Troszyn umowę o dopłatę nr 805.13.2019 z dnia 27 sierpnia 2019 roku, zgodnie z której postanowieniami, po złożeniu przez organizatora publicznego transportu zbiorowego wniosku o dopłatę i jego pozytywnym rozpatrzeniu oraz pod warunkiem dostępności środków, będzie udzielone organizatorowi publicznego transportu zbiorowego dofinansowanie realizacji zadania własnego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej poprzez dopłatę do ceny usługi na 17 nowych liniach komunikacyjnych. Na mocy niniejszej umowy, organizator publicznego transportu zbiorowego uzyskał możliwość wnioskowania o dofinansowanie w ramach środków Funduszu w wysokości nieprzekraczającej 32.091,08 zł., na realizację w 2019 roku zadania własnego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

W 2019 r. organizator publicznego transportu zbiorowego trzykrotnie złożył do Wojewody Mazowieckiego wnioski o dopłatę, kolejno za miesiąc październik na kwotę 11.812,80 zł., za miesiąc listopad na kwotę 9.758,40 zł., za miesiąc grudzień na kwotę 7.704,00 zł. łączna kwota dofinansowania w 2019 r. wyniosła 29.275,20 zł.

W kontrolowanym okresie, organizator publicznego transportu zbiorowego nie dokonywał zwrotów niewykorzystanej kwoty dopłaty ani zwrotów odsetek od oprocentowania rachunku¹. Przekazane dopłaty zostały wydatkowane na linie komunikacyjne objęte umową o dopłatę². Rozliczenie końcowe wraz z załącznikami zostało złożone w terminie przewidzianym umową o dopłatę. Rozliczenie końcowe zawierało nieprawidłowe dane, które w związku z pismem Wojewody Mazowieckiego zostały skorygowane. Dopłaty zostały rozliczone z uwzględnieniem środków własnych w wysokości nie mniejszej niż 10 % na każdej linii komunikacyjnej, jednocześnie zapewniając udział środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych na poziomie nie wyższym niż obowiązujący w kontrolowanym okresie tj. 1 zł do 1 wozokilometra przewozu o charakterze użyteczności publicznej.

W toku kontroli ustalono, że organizator publicznego transportu zbiorowego uzyskał zgodę organu stanowiącego na zawarcie umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego³ oraz zawarł umowę zlecenie nr 1/2019 z dnia 1 października 2019 roku o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na terenie Gminy Troszyn z Zakładem Obsługi Rolnictwa – samorządowym zakładem budżetowym. Organizator publicznego transportu zbiorowego nie wystawił operatorowi publicznego transportu zbiorowego zaświadczeń, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1944, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o publicznym transporcie zbiorowym”. Kontrolowany wyjaśnił, iż „*Zaświadczenie potwierdzające uprawnienie do wykonywania publicznego transportu zbiorowego stanowi (...) Statut ZOR w Troszynie*”⁴ Linie komunikacyjne zostały uruchomione w granicach obszaru właściwości organizatora publicznego transportu zbiorowego, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt.1 lit. a ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Na dowód realizacji kursów organizator publicznego transportu zbiorowego przedłożył

¹ Wyciągi z rachunków bankowych Organizatora oraz Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

² Protokoły z wykonania usług datowane na: 4.11.2019 r., 5.12.2019 r., 24.12.2019 r.

³ Uchwała nr IX/54/19 Rady Gminy Troszyn z dnia 26 września 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

⁴ Pismo Wójta Gminy Troszyn znak UG.7230.9.2020.A.M. z dnia 18 listopada 2020 roku.

karty drogowe⁵. Kontrolowany wyjaśnił, że nie pobierał opłat od pasażerów a transport publiczny realizowany przez Zakład Obsługi Rolnictwa w Troszynie jest bezpłatny. Na dowód powyższego przedstawiono Uchwałę Nr IX/57/19 Rady Gminy Troszyn z dnia 25 września 2019 roku w sprawie wprowadzenia bezpłatnych usług przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym na terenie gminy Troszyn.

Organizator publicznego transportu zbiorowego rozliczał się z Zakładem Obsługi Rolnictwa na podstawie not obciążeniowych, wystawionych w oparciu o iloczyn liczby zrealizowanych wozokilometrów oraz stałego kosztu 1 wozokilometra wynikającego z umowy. W toku kontroli ustalono, że organizator publicznego transportu zbiorowego wydatkował łącznie na podstawie 3 not obciążeniowych⁶ 121.492,08 zł., w tym 29.275,20 zł. środków pochodzących z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych oraz 92.216,88 zł. ze środków własnych zapewniając tym samym ponad 75,9 % wkładu własnego. Na potwierdzenie wysokości deficytu organizator publicznego transportu zbiorowego przedłożył zestawienie sporządzone na podstawie zapisów kosztów i przychodów na kontach.⁷ Jak wynika z powyższego dokumentu w chwili kontroli nie został zamknięty 2019 rok a koszty wykazane w zestawieniu przewyższają deficyt o 1.141,81 zł. W okresie objętym kontrolą organizator publicznego transportu zbiorowego nie kontrolował operatora publicznego transportu zbiorowego. Kontrolowany wyjaśnił, że *"(...) analiza kontroli odnosiła się do przedkładanych protokołów w wykonania usług."* W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do organizatora publicznego transportu zbiorowego skargi na funkcjonowanie linii komunikacyjnych objętych dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych.

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Wojewoda Mazowiecki nie ocenia pozytywnie realizacji zadania organizatora publicznego transportu zbiorowego z udziałem środków pochodzących z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Negatywną ocenę uzasadniają nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli, w szczególności realizacja zadania niezgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1944 z późn. zm.)

Organ kontroli pozytywnie ocenia:

1. uzyskanie zgody organu stanowiącego na zawarcie umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
2. określenie wysokości dopłaty z Funduszu oraz środków własnych zgodnie z ustawą o Funduszu tj. z zachowaniem 10% udziału własnego oraz kwoty dopłaty nieprzekraczającej aktualnie obowiązującej stawki dopłaty do jednego wozokilometra;
3. wydatkowanie środków pochodzących z Funduszu na linie komunikacyjne objęte dopłatą na podstawie not obciążeniowych.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁵ Karty drogowe- łącznie 346 ponumerowanych stron.

⁶ Noty obciążeniowe nr 77/ZOR/10/2019; 81/ZOR/12/2019; 90/ZOR/12/2019.

⁷ Informacja Zakładu Obsługi Rolnictwa z dnia 16.11.2020 roku.

1. organizator publicznego transportu zbiorowego powierzył realizację przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej samorządowemu zakładowi budżetowemu na podstawie umowy cywilnoprawnej, co stoi w sprzeczności z art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1944, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o publicznym transporcie zbiorowym”;
2. umowa zlecenie nr 1/2019 z dnia 1 października 2019 roku o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na terenie organizatora publicznego transportu zbiorowego zawarta z Zakładem Obsługi Rolnictwa – samorządowym zakładem budżetowym jest niezgodna z przepisami ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, w zakresie wynikającym z art. 25 ust. 3 z uwagi na brak obligatoryjnych elementów umowy wynikających wprost z przepisów prawa.
3. organizator publicznego transportu zbiorowego nie wystawił operatorowi publicznego transportu zbiorowego zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego, co jest niezgodne z art. 28 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
4. dokumenty potwierdzające wystąpienie ujemnego wyniku finansowego - deficytu przedłożone do kontroli nie pozwalają na jednoznaczne przypisanie kosztów operatora do prowadzonej działalności przewozowej, ponadto podczas trwania czynności kontrolnych operator publicznego transportu zbiorowego dokonywał zmian w księgowaniu oraz nie posiadał zamkniętego roku w ewidencji księgowej.
5. organizator publicznego transportu zbiorowego prowadził analizę kosztów ograniczającą się jedynie do protokołów przedkładanych przez operatora publicznego transportu zbiorowego. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych organizator publicznego transportu zbiorowego nie przeprowadził żadnej kontroli operatora publicznego transportu zbiorowego. W ocenie organu kontroli organizator publicznego transportu zbiorowego nie zapewnił dostatecznego nadzoru (kontroli) nad ustaleniem przez operatora publicznego transportu zbiorowego deficytu wynikającego z prowadzonej działalności przewozowej.

III. Wnioski i zalecenia pokontrolne.

Projekt wystąpienia pokontrolnego z dnia 26 kwietnia 2021 roku został przekazany kierownikowi jednostki kontrolowanej w dniu 28 kwietnia 2021 roku. Kierownik jednostki kontrolowanej został powiadomiony o przysługującym zgodnie z art. 40 ust. 1, ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), prawie do zgłoszenia, w terminie 7 dni roboczych, pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

Wobec braku zastrzeżeń, stwierdza się co następuje:

1. Umowa zlecenie nr 1/2019 z dnia 1 października 2019 roku, przedłożona jako umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w związku ze stwierdzoną niezgodnością z przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1944, z późn. zm.), jest nieważna z mocy prawa.

2. W związku z nieważnością umowy o której mowa w punkcie nr 1, w świetle art. 23 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 717) stwierdza się brak podstawy prawnej do pobrania dopłaty w kontrolowanym okresie.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej zaleca się, w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności oraz usprawnienia funkcjonowania jednostki, realizację następujących działań:

1. Weryfikację zawieranych umów o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego lub równorzędnych aktów prawnych w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Wypełnienie obowiązków organizatora publicznego transportu zbiorowego wynikających z art. 28 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
3. Rzetelną weryfikację dokumentacji sporządzanej przez organizatora oraz dokumentacji otrzymywanej od operatora publicznego transportu zbiorowego, dotyczącej realizacji zadania, na które została udzielona dopłata.
4. Sprawowanie rzetelnego nadzoru nad realizacją zadań wykonywanych przez operatora publicznego transportu zbiorowego.

Jednocześnie zobowiązuję się do zwrotu pobranej w kontrolowanym okresie dopłaty wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 roku o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1123, z późn. zm.). Zwrotu należy dokonać na rachunek bankowy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego wskazany w umowie o dopłatę w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Mając na uwadze art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o złożenie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń lub o wykorzystaniu wniosków pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Mazowiecki

Konstanty Radziwiłł
/podpisano elektronicznie/

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Przetwarzamy Państwa dane osobowe wyłącznie w celu wykonania zadań Administratora, które wynikają z przepisów prawa oraz zadań realizowanych w interesie publicznym. Mają Państwo prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, przenoszenia i wniesienia sprzeciwu. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki> zakładce przetwarzanie danych osobowych.